

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Seksuaalvägivalla ohvri jõudmine abini – koostöö KOV ja kriisiabikeskuste vahel

Annika Silde

Teenuseomanik (seksuaalvägivallaohvrite teenused)

Ohvriabi osakond

Sotsiaalkindlustusamet

04.02.2026

Eesti riiklik ohvriabisüsteem

- Ohvritele suunatud teenused said alguse vabaühenduste algatusel 1990. aastate teises pooles
- Esimene ohvriabi seadus jõustus 2004. aastal.
- Alguses maksti kuriteoohvritele vaid hüvitist.
- Riiklik ohvriabi sotsiaalkindlustusameti osakonnana ja 15 ohvriabi spetsialistina alustas tööd üleriigiliselt 2005. **2025. aastal – 20 aastat kogemust.**
- 2007. aastal võeti kasutusele psühholoogiline tugi ja vahendus, hiljem lisandusid mitmed uued teenused – tänaseks on **ohvriabiteenuseid kokku 8.**
- **Uus ohvriabi seadus** jõustus 2023. aasta aprillis.

Kes on ohvriabi?

Pakume **tuge ja nõustamist** kuriteo, vägivalla ja kriisijuhtumi ohvritele. Anname ka nõu, kui oled mures lähedase pärast või soovid spetsialistina tuge pakkuda.

Kättesaadav üle Eesti sõltumata elukohast. 24/7 telefonis ja veebis (palunabi.ee vestlusaknas), ohvriabitöötajad olemas kõikides suuremates linnades (politseijaoskondades).

Ohvriabi osakonnas on ametikohti ligikaudu 90. Lepingulisi partnereid ligi 140, sh 5 seksuaalvägivalla kriisabikeskust, 15 naiste tugikeskust, 117 traumast taastumist toetava vaimse tervise abi osutajat (veidi üle 200 spetsialistiga). Lisaks on ohvriabil hetkeseisuga 174 vabatahtlikku.

Seksuaalvägivald on...

igasugune seksuaalvahekord või seksuaalvahekorda astumise katse, soovimatud seksuaalse alatooniga märkused või lähenemiskatsed või muul moel isiku seksuaalsuse vastu **sunni abil toimepandud teod teise isiku poolt** sõltumata tema suhtest ohvriga ükskõik millises kohas, sh kodus, tööl või mujal

Seksuaalne
ahistamine

Sunniviisiline rasedus,
steriliseerimine ja
abort

Inimkaubandus
seksuaalse
ärakasutamise eesmärgil

Seksuaalne
orjastamine

Vägistamine,
seksuaalne
rünne

Sunniviisiline
pornograafias
osalemine

jne

“Jah” tähendab
“jah”.
Kõik muu on
“ei”.

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskused

...pakuvad ööpäevaringselt abi inimestele, keda on viimase 7 päeva jooksul vägistatud, muul moel seksuaalselt rünnatud või on selle kahtlus või selle katse.

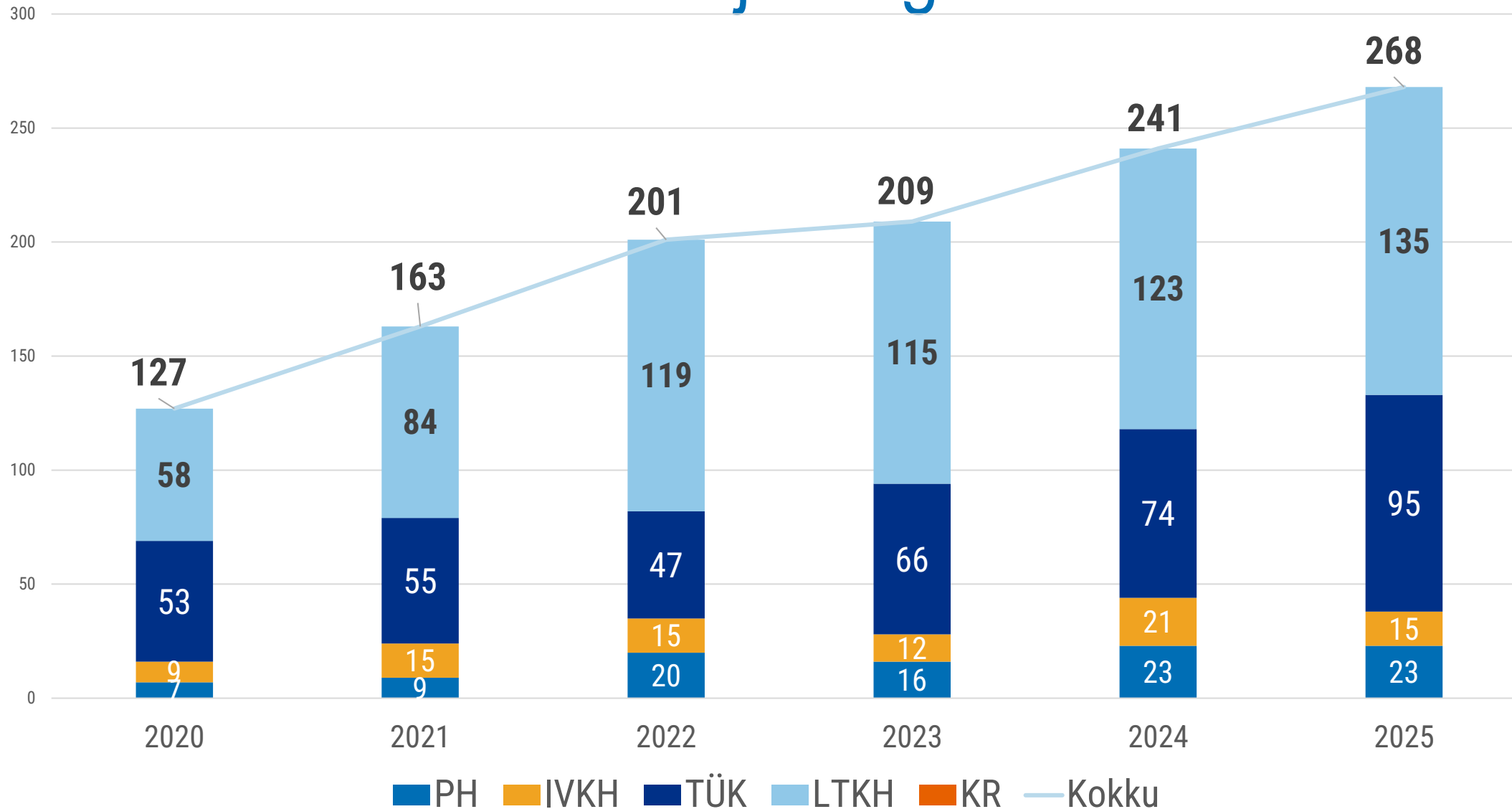
Kõigile - vanusest, soost sõltumata

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskuses

- kuulatakse inimene ära, toetatakse ja nõustatakse;
- pakutakse meditsiinilist läbivaatust koos tõendmaterjali kogumisega;
- pakutakse abi raseduse ärahoidmisel;
- võimaldatakse suguhaiguste testimist ja HIV-i kontaktijärgset ravi;
- toetatakse, kui soovitakse pöörduda ohvriabisse, politseisse;
- **alaealiste** puhul suunatakse juhtum **lastemaja teenusele**
- pakutakse vajadusel suunamist psühholoogi, psühhiaatri või mõne teise eriala spetsialisti juurde;
- kriisiabi on ohvri jaoks tasuta (sh ravikindlustamata isikutele).
- kriisiabi kõik etapid teostatakse on **ohvri nõusolekul**.

Pöördumiste arv aastate ja haiglate lõikes

Ohvrite haavatavus SAKi pöördunute seas (n=268)

Haigus 15%

Füüsiline puue – 5%, intellektipuue 12%

Magamine – 22%

Teadvuseta – 12%

Varasemalt kogenud seksuaalvägivalda – 37%!

Ei ole varasemalt olnud seksuaalvahekorras – 20%!

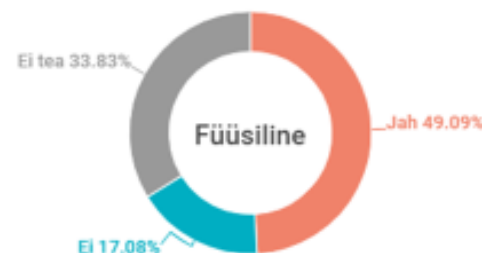
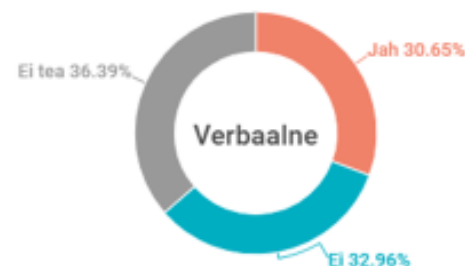
Vägivalla liigid (SAK 2025, n=268)

Vägivalla liigid

Verbaalne vägivald – 25%

Füüsiline vägivald

- Löömine - 14%
- Kinnihoidmine – 42%
- Kinnisidumine – 2% (n=4)
- Juustest tirimine – 13%
- Peksmine – 6%
- Hammustamine - 7%
- Tõukamine – 27%
- Kägistamine – 16% (n=35)
- Relvaga ähvardamine – 2% (n=2, kasutamine n=1)
- Vangistamine – 8%

Kõik SAKid, 2016-2025, n=1509

Esmane abi ja turvalisus

KOV spetsialist võib olla esimene inimene, kelle poole ohver pöördub või kellele juhtum kaudselt avaldub (nt kriis, vaimse tervise probleemid, perevägivalla taust).

Võimalused:

- luua turvaline ja usalduslik kontakt;
- võta ohvri kogemust tõsiselt, vältides hinnanguid või küsimusi, mis võivad mõjuda süüdistavalt;
- aidata korraldada ajutine turvaline elukoht (nt varjupaik), vajadusel abi naiste tugikeskusega koostöös.

Mida ohvrid räägivad?

Varjatud vägivald

Tühistamine

Täpselt ei mäleta

Häbi

Enesüüdistamine

Akuutne kontaktne seksuaalvägivalla juhtum – möödas ei ole üle 7 päeva

Soovita pöörduda seksuaalvägivalla kriisiabikeskusesse (SAK)

KOV spetsialistil on oluline roll õigeaegsel, toetaval ja teadlikul abistamisel.

- SAKi saab pöörduda ilma politseisse pöördumise kohustuseta;
- teenus on ohvrile tasuta ja kõik etapid ohvri nõusolekul;
- pakutakse esmast kriisijärgset tuge, meditsiinilist abi koos kohtumeditiiniliste tõendite kogumisega;
- Abi koheselt, aga mitte juhtunust mitte hiljem kui 7 päeva.

Praktiline roll:

- selgitada ohvrile abivõimalusi ja SAKis pakutavat tuge;
- aidata kontakti loomisel (nt läheme koos, helistamine koos);
- vajadusel korraldada transport (kokku on 5 SAKi).

Psühhosotsiaalne nõustamine ja pikaajalisem tugi

Vägistamise või muu seksuaalse rünnaku, selle kahtluse mõju ei piirdu kriisifaasi ega meditsiinilise abiga. Ka siis kui juhtum on toimunud **minevikus**.

Võimalused:

- toetada toimetulekut igapäevaelus (nt töövõime, vanemlus, majanduslik toimetulek);
- koordineerida teenuseid (vaimse tervise teenused, rehabilitatsioon);
- olla järjepidev kontaktisik olukorras, kus ohver ise ei jaksa.

Koostöö

- Seksuaalvägivalla kriisiabikeskuse järelkontrollid, haigla sotsiaaltöötaja Tallinnas, varsti ka Tartus
- Piirkondlik ohvriabitöötaja (sh saab pakkuda traumast taastumise vaimse tervise abi seksuaalvägivalla ohvrile).
- Naiste tugikeskused

Õiguslik ja menetluslik tugi (koostöös teistega)

Abiks teekonna tutvustamisel ja info abivõimalustest.

Võimalused:

- selgitada ohvri õigusi (nt ohvriabi, tasuta õigusabi);
- toetada politseisse pöördumise kaalumisel – otsus jääb ohvrile;
- aidata taotluste ja dokumentidega (nt hüvitised).

Koostöö

- Piirkondlik ohvriabitöötaja
- Naiste tugikeskused
- Piirkondlik politsei

Eriti haavatavate sihtrühmade toetamine

- alaealine;
- puudega inimene;
- eakas
- majanduslikult sõltuv
- vägivaldsejaga samas leibkonnas.

Sellistel juhtudel on sageli vajalik võrgustikutöö (lastekaitse, tervishoid, politsei, SAK, ohvriabitöötaja)

Koostöö

- Piirkondlik ohvriabitöötaja (sh saab pakkuda traumast taastumise vaimse tervise abi)
- Lastemaja
- Hoolekandeesutused jt
- Naiste tugikeskused

Hoiakud ja väärtused

Olulised põhimõtted:

- vastutus lasub alati toimepanijal;
- ohvril on õigus abile sõltumata käitumisest, ajakulust või otsustest;
- seksuaalvägivald on nii sotsiaalne, tervise- kui ka inimõiguste probleem. See on meie kõigi probleem.

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskus Tallinnas

Lääne-Tallinna Keskhaigla

Aadress: Sõle 23, Tallinn

Sisenemine: naistekliiniku erakorralise
vastuvõtu kaudu (Pelgulinna Sünnitusmaja)

Telefon: 53424724 (vastuvõtutuba)

Hädaolukorras-> KIIRABI 112

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskus Tartus

Tartu Ülikooli Kliinikum

Aadress: L. Puusepa 8, Tartu

Sisenemine: erakorralise meditsiini osakonna (EMO) kaudu.

Telefon: 7319954 (günekoloogia osakond)

Hädaolukorras-> KIIRABI 112

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskus Kohtla-Järvel

Ida-Viru Keskhaigla

Aadress: Ilmajaama 12, Kohtla-Järve

Sisenemine: erakorralise meditsiini osakonna (EMO) kaudu.

Telefon: 3311094 (sünnitusosakonna valveõde).

Hädaolukorras-> KIIRABI 112

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskus Pärnus

Pärnu Haigla

Aadress: Ristiku 1, Pärnu

Sisenemine: erakorralise meditsiini
osakonna (EMO) kaudu

Telefon: 4473508 (naistehaiguste osakond)

Hädaolukorras-> KIIRABI 112

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskus Kuressaares

Kuressaare Haigla

Aadress: Aia 25, Kuressaare

Sisenemine: erakorralise meditsiini osakonna (EMO) kaudu.

Telefon: 4520089 (sünnitus- ja günekoloogia osakond)

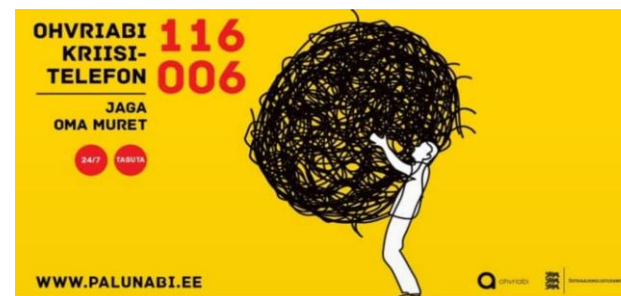
Hädaolukorras-> KIIRABI 112

Kriisi- ja emotsionaalne tugi

- **Kohene kriisitugi traumeeriva sündmuse korral** kas telefonis, veebis või politsei kutsel kohapeal
- Ohvriabi kriisitelefoni 116 006
 - Nõustajad vastavad ööpäev läbi
- Ohvriabi emotsionaalse toe ja hingehoiu telefon 116 123
 - Nõustajad vastavad 10-24
- Vaimse tervise veebinõustamine
 - Broneeri aeg siit: <https://broneering-ska.tehik.ee/broneering/broneeri/est/>

Vestlus EE RU EN X

Sinu nimi

Alusta vestlust

Sihtrühmapõhine tugi vägivallaohvritele

INIMKAUBANDUSE OHVRID
tööalane- ja seksuaalne
ärakasutamine,
kuritegevusele sundimine,
elundikaubandus

[Inimkaubanduse ohvrite nõustajad](#)
(link infole) (IK)

SEKSUAALVÄGIVALLA OHVRID
vägistamine, ahistamine,
sunnitud seksuaalse sisuga
tegevused

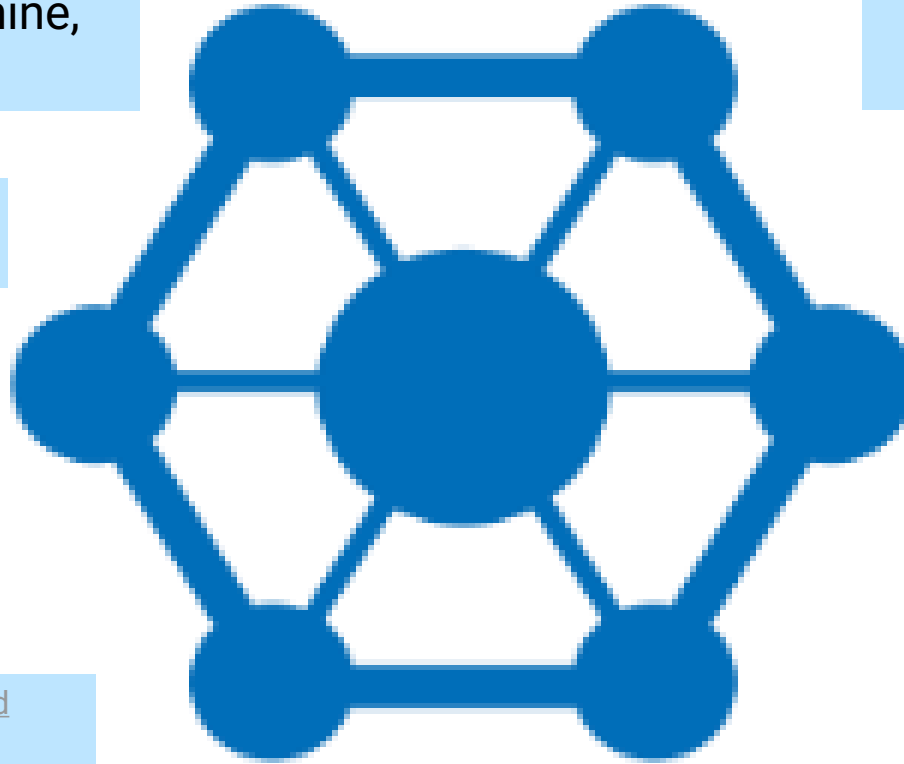
[Seksuaalvägivalla
kriisiabikeskused](#) (link infole) (SAK)
seksuaalse ründe korral

VÄGIVALLA
TOIMEPANIJAD
Lähisuhtevägivald

[Vägivallast loobumise nõustajad](#)
(link infole)(VLT)

NAISTEVASTASE VÄGIVALLA
OHVRID
lähisuhtevägivald, sundabielud,
prostitutsioon, naiste suguelundite
moonutamine

[Naiste tugikeskused](#)
(link infole) (NTK)

Kuhu pöörduda, kui vajad abi?

	116 006 välismaalt: +372 614 7393 OHVRIABI KRIISITELEFON	116 111 välismaalt: +372 600 4434 LASTEABI TELEFON	660 6077 VÄGIVALLAST LOOBUMISE TUGILIIN	116 123 EMOTSIONAALSE TOE JA HINGEHOIU TELEFON	660 7320 INIMKAUBANDUSE ENNE- TAMISE NÕUANDELIIN	VAIMSE TERVISE VEEBINÕUSTAMINE
Kellele ja mis murega?	Inimestele, kes on langenud kuriteo, hooletusse jätmise, halva kohtlemise ning füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalla ohvriks hiljuti või ka pikemat aega tagasi. Pöörduda võivad ka abivajajast teatajad, soovi korral tagatakse anonüümsus.	Nii lastele kui täiskasvanutele nõu küsimiseks ja abi saamiseks või abivajavast ja hädaohus olevast lapsest teatamiseks. Pakutakse esmast nõustamist, vajadusel edastatakse info erinevatele spetsialistidele.	Vägivalla toimepanijatele, nende lähedastele või vägivalla toimepanijatega tegelevatele spetsialistidele. Pöörduda võib ka vägivalla toimepanemiste ennetamiseks.	Täiskasvanutele ärevuse maandamiseks, toimetulekuvõime parandamiseks ja eluliste teemade arutamiseks. Nõustaja toetab probleemidele lahenduse leidmisel ja vajadusel suunab edasi vaimse tervise veebinõustamisele.	Inimesed, kes on langenud tööalase või seksuaalse eksploateerimise, prostitutsiooni kaasamise, kuritegevusele sundimise või fiktiivse abielu ohvriks. Pöörduda võivad ka spetsialistid ja abivajajast teatajad.	Inimestele, kelle igapäevaelu ja toimetulek on häiritud, kelle elus on pingeid ja raskusi. Vaimse tervise veebinõustamine ei asenda arstiabi ega teraapiat.
Kes vastavad?	Kriisiabi nõustaja kogemustega spetsialistid	Erialase kõrghariduse ja nõustamiskogemusega spetsialistid	Psühholoogia või sotsiaaltöö taustaga nõustajad	Erialase ettevalmistuse ja kogemusega spetsialistid ning hingehoidjad	Inimkaubandusohvrite nõustajad	Vaimse tervise spetsialistid
Millal?	Ööpäevaringselt ja veebinõustamine palunabi.ee	Ööpäevaringselt, lisaks veebinõustamine lasteabi.ee ja info@lasteabi.ee	E-R 10-16 ja tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee	Kell 10-24 emotsionaalse toe nõustajad Kell 16-24 hingehoiu nõustajad	E-R 8.30-17.00 ja inimkaubandus@sotsiaalkindlustusamet.ee	www.palunabi.ee/vaimne-tervis
Mis keeles?	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise
Hind	Tasuta	Tasuta	Tavaline tariif	Tasuta	Tavaline tariif	Tasuta

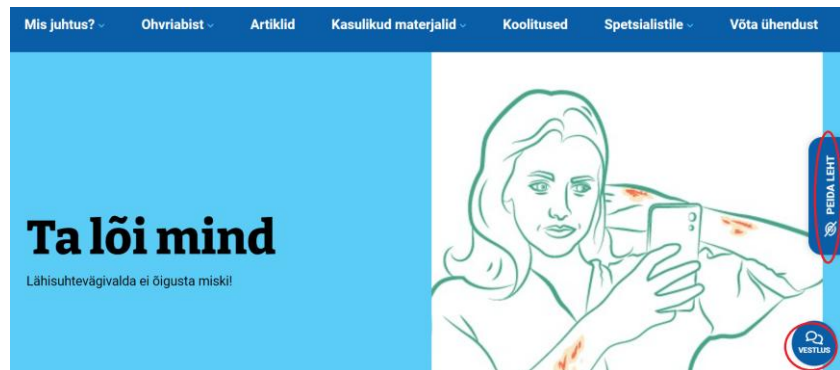

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Ohvriabi veebileht

www.palunabi.ee, Ohvriabi FB

Meie juurest leiad abi!

Võta meiega ühendust!

[Vaata kõiki kontakte →](#)

Ohvriabi

Emotsionaalne tugi

Naiste tugikeskused

Seksuaalvägivalla kriisiabikeskused

Inimkaubandus

Psühhosotsiaalne kriisiabi

Taastav õigus

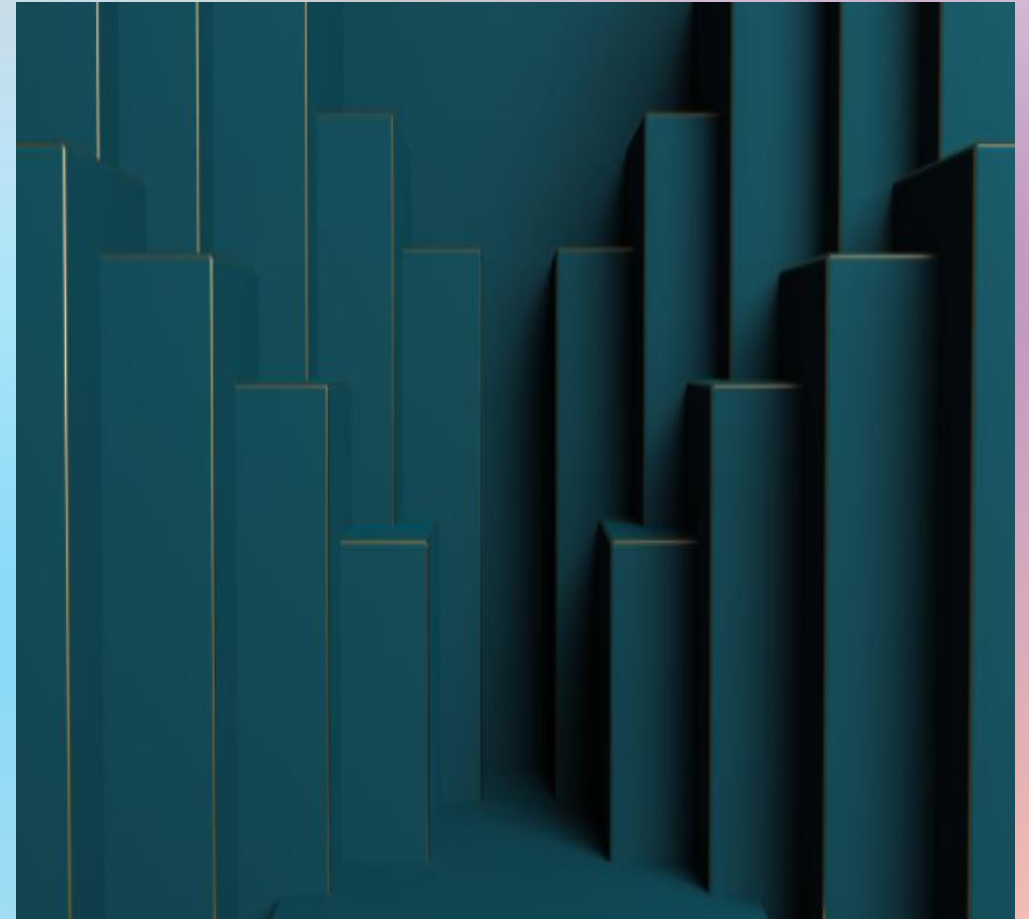
Vägivallast loobumise toetamine

Abi traumast taastumisel

Kutsume läbima ohvriabi e-kursuseid

- Psühholoogiline esmaabi
- Psühholoogilist traumasid arvestav praktika
- Ohvriabi põhikoolitus
- Lähisuhtevägivalla juhtumite lahendamine
- Taastav õigus

DigiriigiAkadeemia.ee

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Tänan!

Annika Silde

E-post: annika.silde@sotsiaalkindlustusamet.ee

